

V padisahovej senci.

Spisal Karol Máj; za "Glas Naroda" priredil L. P.
DRUGA KNJIGA.
PO DIVJEM KURDISTANU.
(Nadaljevanje.)

"Posebej?"
"Priložil je mojemu pismu še drugo pismo, katerega naj tebi izročim."
"Pismo? Za mene?" klicala častnik. "Kje je?"
"Emir ga ima. Kara ben Nems, da častniku pismo!"
Že sem mu nameraval izročiti pismo, toda naglica, s katero seže po njem, mi ni ugajala.
"Dovoli, da ga jaz preberem."
Berem, toda samo do zadnje pripombe, ki je vzbudila moj sum. Kajmakkan pa vpraša:
"Ali je to vse? Ali ni ničesar več v pismu?"
"Še dve vrstici. Poslušaj!"
Pismo preberem do konca in opazujem zajedno njegov obraz. Le za trenutek se mu povečajo oči, vendar sem takoj uganil, da krijejo te vrstice zanj posebno važnost.
"To pismo je moje. Daj ga sem!"
Po teh besedah zgrabi tako hitro proti moji roki, da komaj še skrijem ob pravem času pismo.
"Le ne hiti, kajmakkan!" mu rečem. "Kaj so zadnje vrstice za tebe tako važne, da si pozabil na vse drugo?"
"Ničesar, prav ničesar ne pomenijo; toda pismo je vendar moje!"
"Guverner ga je poslal Ali Beju, od katerega je odvisno če ti izroči pismo ali ne!"
"Saj ti je že Ali Bej naročil, da ga izročiš meni!"
"Ker je ta papir za tebe tako važen, kljub temu, da že veš, kaj je pisano v njem, mi boš pač dovolil, da ga natančneje pogledam."
Moja sumnja se je vedno bolj večala. Papir obrnem vodoravno proti soncu; zapariti ni morem ničesar sumljivega. Potipljem ga s prsti in povoham, toda brez uspeha. Konečno ga še enkrat obrnem proti soncu, da sem z očmi lovil žarke, ki so padali na papir, in res, na papirju opazim motna mesta, ki so sicer na papirju popolnoma zginila, vendar se je še poznalo nekaj nejasnih pismenk.
"Tega papirja ne dobiš v roke!" rečem kajmakkanu.
"Zakaj ne?"
"Ker je na njem skrivnostna pisava, katero moram raztolmačiti." Kajmakkan pobjedi.
"Motiš se, efendi!"
"Vendar opazil sem razliko!" Da ga premotim, pa še pristavim: "Ta skrivnostna pisava se bo lahko brala, če papir utaknem v vodo."
"Le utakni!" odvrne kajmakkan z očitnim zadovoljstvom.
"Izidil si s svojimi besedami, kajmakkan. Papirja ne bom utaknil v vodo, temveč držal nad ognjem."
Zadel sem; to spoznam na njegovem prestrašenem obrazu.
"Če držiš papir nad ognjem ga lahko zažgeš in uničiš!" me opominja.
"Le ne skrbi! Efendi iz zapadne dežele ve, kako postopati v takih slučajih!"
Ali Bej me je ves čas začudeno opazoval.
"Ali res misliš, da ima ta papir v sebi skrivno pisavo?"
"Ukaži narediti ogenj, in dokazal ti bom!"
Poslanec, ki je donesel pismo, je bil še navzoč. Na Alijev migljaj priinese nekoliko suhih vej in jih zažge. Vselem se poleg ognja in držim papir skrbno nad ognjem. Tu skoči kajmakkan proti meni in mi ga skuša strgati iz rok. Ta napad sem pričakoval, torej se hitro umaknem in kajmakkan se vrne po tleh. Takoj ga popade Ali Bej.
"Stoj, kajmakkan!" mu zakliče; "hinavski in nezvest si; prišel si k meni, ne da bi me prej vprašal za dovoljenje, in sedaj si moj jetnik!"
Častnik se brani po svojih močeh, vendar po kratkem boju ga razorožimo, zvezemo in ujetega odpeljemo v šotor.
Sedaj sem lahko nadaljeval svoje delo. Plamen razvname papir, da je bil ves rujav, in kmalu se prikažejo različne pisane besede, na robu papirja.
"Ali Bej, ali si prepričan sedaj, da sem trdil prav?"
"Emir, čarovnik si!"
"Nikakor ne; toda pač znam razvozlati skrivnostne pisave!"
"Ah, efendi, vaša znanost je neprenehna!"
"Ali ne razume tudi guverner enake čarovnije? So tvarine, iz kater se lahko naredi črnilo, ki takoj po pisavi zgine, in so zopet sredstva, s katerimi se pisavo prišili, da se zopet prikaže. Znanost, ki uči enaka sredstva imenujemo kemijo. Pri nas je bolj gojimo kot pri vas, zategadelj imam mi tudi boljša sredstva kot vi. Mi poznamo več vrst skrivne pisave, ki se le težko razvozla; vaša so pa tako primitivna, da ni potreba baš veliko učenosti, da jim pride človek na sled. Ugani, s kakšno stvarino so pisane te besede."
"Povej mi!"
"S skalino."
"Nemogoče!"
"Če pišeš s skalino živali ali človeka, zgine pisava takoj, ko se posuši. Če pa držiš potem papir, na katerega si pisal, nad ognjem, postanejo črke črne, da moreš brati!"
"In kako se glasijo besede, ki so pisane na tem pismu?"
"Pridem jutri, da zmagam!"
"Ali je res? Ali se ne motiš?"
"Tu stoji pisano zelo razločno!"
"Dobro, torej daj mi pismo!"
V veliki razburjenosti koraka semtertja; konecno se ustavi zopet pred menoj.
"Ali je to izdaja ali ne, emir?"
"Izdaja je!"
"Ali naj uničim guvernerja? V svojih rokah imam dovolj moči!"
"Toda potem si nakopljesh sultana na glavo."
"Efendi, pri Rusih sem slišal pregovor, ki pravi: nebo je visoko, a car je daleko. Taka je tudi s sultanom. Zmagal bom!"
"Toda teklo bo mnogo krvi. Ali mi nisi prej omenil, da ljubiš mir?"
"Da, ljubim ga, toda naj tudi drugi mene pustijo v miru. Turki so pridrli v naše kraje, da nam odvzamejo svobodo, lastnino in življenje; kljub temu sem jim prizanesel. Sedaj si zmislijujete novo izdajo in nove zvijače. Ali se menda ne bom branil?"
"Brani se, toda ne s sabljo!"
"Kako pa sicer?"
"S tem pismom. Stopi z njim pred guvernerja, in on bo zmagal in uničen."
"Zalezoval me bo ter ukazal prijeto, če se jutri podam k njemu v Džerajo."
"Stori isto z njim. On ti je bolj gotov kot ti njemu, ker ne sluti, da so ti znane njegove namere."
Ali Bej se zamisli, nato pa odvrne:
"Govoril bom z mir šejk kanom. Pojdi z menoj v dolino Idie."
"Rad te spremljam."
"Prej pa še izderem strupeno željo tem ljudem, ki jih imam v šotoru. Ne hodi z menoj, temveč čakaj me na tem mestu!"
Zakaj naj ga ne spremljam v šotor? Ali Bej je držal za ročaj svojega bodala, in oči so se mu jeze svetile. Škoro pol ure sem stal in premišljeval ter žal več jeznih besed iz šotora. Konečno se prikaže Ali Bej. V rokah drži papir, ki ga poda meni.
"Ber! Vedeti hočem, če se tudi na tem papirju piše o hinavstvu!"
Na papirju se stalo kratko povelje vsem častnikom turške vojske, da takoj izroče vse orožje in streljivo Džesidom, ki ga pridejo iskat.
"Dobro je. Toda, kje si dobil to povelje?"
"Grozil sem kajmakkana, da ustreli njegaj in makrediša takoj ter pridnem streljati na njegove vojske, če ne izroči povelja svoji vojski, da nam izroči vse orožje. V eni uri bi bila vse turška vojska uničena."

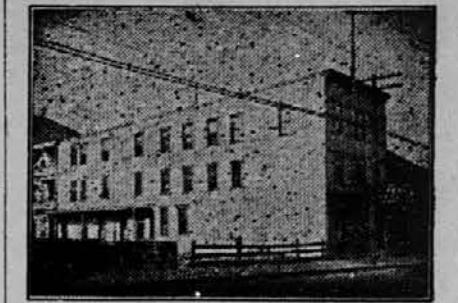
"In kajmakkan je ujet?"
"Da. Moji ljudje ga stražijo zajedno z makredšom."
"In če turški vojski ne bodo slušali kajmakkanove povelja?"
"Tedad izpolnem svojo grožnjo. Počakaj na tem mestu, dokler se ne vrnem in videl boš, če me Turki ubogajo ali ne!"
Navzočim Džesidom da nekoliko povelj, nakar odjezdi k topničarjem. V desetih minutah so pripravljeni vsi Džesidi na boj. Strelci so ležali z nabasanimi puškami za svojimi skrivališči, in topničarji so stali pripravljeni za streljanje pri svojih topovih. Okop se odpre, in prikaže se dvesto Džesidov, ki ženejo približno trideset mul. Ko dosepejo že blizu turške vojske se ustavijo, samo načelnik koraka do turških častnikov, ki stoji v bližini.
Iz svojega stališča sem vse lahko opazoval. Obravnave so trajale precej časa. Nato pa stopijo turški vojski v posamezne skupine, zberejo orožje, katerega nosijo k mulam. Seveda razoroževanje se ni vršilo povsem mirno, posebno, ker so morali tudi podčastniki odati sablje in pištole; toda konecno so se morali udati vsi, ker so Turki sprevidili, da so inace zgubljeni.
Ali Bej se vrne po preteku ene ure. Njemu slede z orožjem obložene mule. Dragocen plen odnesejo v dolino Idie na varno. Tudi kajmakkana odpeljejo z makredšom k topničarskemu stolniku in poročniku, ktere smo že prej ujeli.
Sedaj se podamo tudi mi na pot. Halefa vzamem s seboj. Moj buluk emini je kar zginil; najbrž je šel iz samega dolgega časa s svojim oslom na sprehod.
Ko dospemo do uhođa v dolino, ponudi se nam čarovit prizor. V sredini doline je več žen na velikih gladkih kamnih mleto žitno zrnje; druge so seделе ob ognjih in pekle kruh; zopet druge so pripravljale baklje in svetilnice za jutranji praznik, ko se slovesno pokopljejo Pir Kamekovi zemeljski preostanki. Najbolj živahno življenje pa je vladalo na onem delu doline, kjer so pripravljali svetnikov grob. Že se je dvigala proti nebu velikanska, kamenita piramida. Stotine možkih je pa še valilo ogromne skale za zgradbo. V sredini so pustili odprtino v podobi dvanajstih solčnih žarkov, kamor postavijo posodo s svetnikovim pepelom.
Duhovni so delo nadzorovali, ali pa sami pomagali valiti kamenje. Mir šejk kan sedi v bližini piramide. Takoj se podamo k njemu. Ali Bej mu pove vse današnje dogodke in mu tudi omeni o guvernerjevem pismu. Kan se globoko zamisli nato pa vpraša:
"Kaj storiš, Ali Bej?"
"Ti si bolj star in moder; prihajam k tebi, da mi svetuješ."
"Praviš, da sem jaz starejši. Starost ljubi mir in počitek. Praviš, da sem bolj moder kot ti. Največja modrost je misel na Vsemogočnega in Vsevednega. On pokrepa slabe, čuva zatirane; on neče da človek prelika kri svojega bližnjega."
"Ali so Turki naši bratje? Turki, ki kot krvoločne zverine morijo in davijo, kadar le morejo?"
"Naši bratje so, dasi nas sovražijo. Ali ti umoriš brata, ki ti hudo želi?"
"Ne."
"Govoriš z njim prijazno ali strogo, toda umoriš ga ne. Tako govori tudi z guvernerjem."
"In če me ne posluša?"
"Vsemogočni je podelil človekhi pamet, da misli in sree, da čuti. Kdor ne premisli govor svojega bližnjega in kdor ne čuti s svojim bratom, tega je Vsemogočni zapustil, in šele tedaj naj se zlije čeznj kazni in jeza."
"Mir šejk kan, ravnal se bom po tvojih besedah."
"Torej ponavljam še enkrat moje vprašanje: 'Kaj storiš, Ali Bej?'"
"Šel bom z desetimi možmi v Džerajo, vendar vzel bom s seboj dovolj močva, da ujam guvernerja. Še danes pa odpošljam ogleduhe v Mosul, Kufjundžik, Telkeif in v druge kraje, da me obvestijo o guvernerjevih namerah. Govoril bom z njim z ljubeznijo, in če ne bo črpil svojega srea, poskušim s strogostjo. Če me pa še tedaj ne posluša, tedaj mu pokažem njegovo pismo in ukazem svojim ljudem, da ga primejo. Dočim bom jaz z njim govoril, obkolijo moji vojniki Džerajo. Guverner ne more pobeigniti."
"Morebiti pa pošlje tudi on ogleduhe k tebi, ki mu naznanijo, kako si se pripravil?"
"Zvedeli ne bodo ničesar, ker moji ljudje že danes ponoči odhajajo, in sicer ne po cesti Badri, temveč čez Bozan. Jutri zjutraj dosepejo neopazeno v Džerajo."
"In kdo bo za časa tvoje nenavzočnosti poveljeval Šejk Adi?"
"Hočeš ti prevzeti ta posel?"
"Hočem."
Kako priprosto. Svetni vladar Džesidov je ponudil svojo vladno verskemu glavarju brez vsake sumnje v sru. "Hočem", je odgovoril mir šejk kan. Edinstvo je trdna narodna vez.
Nadalje se je vršilo posvetovanje glede hrane za Turke in jutrajšnjega praznika. Medtem pa se podam od skupine do skupine Džesidov, ktere sprašujem po raznih kurdskih besedah. Tu prisopihla nekaj za menoj in spehani glas zakliče:
"Umakni se, sidi!"
Obrnem se. Bil je moj mali Halef, ki je uporabil vse svojo telesno moč in valil velikansko skalo pred seboj.
Dolje prihodajči.

Compagnie Generale Transatlantique
(Francoska parobrodna družba.)

DIREKTA ČRTA DO HAVRE, PARIZA, ŠVICE, INOMOSTA IN LJUBLJANE
Poštni parniki so:
"La Provence" na dva vikala 14,200 ton, 30,000 konjskih moč
"La Savoie" " " " 12,000 " 25,000 " "
"La Lorraine" " " " 12,000 " 25,000 " "
"La Touraine" " " " 12,000 " 25,000 " "
"La Bretagne" " " " 8,000 " 9,000 " "
"La Gasogne" " " " 8,000 " 9,000 " "
Glavna Agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK.
corner Pearl Street, Chesebrough Building.
Parniki odplujejo od sedaj naprej vedno ob četrtkih ob 10. ur toplotudne iz pristanišč št. 42 North River, ob Morton St., N. Y.
La Bretagne 16. jul. 1908. LA LORRAINE 20. avg. 1908.
LA PROVENCE 23. julija 1908. LA TOURAINE 27. avg. 1908.
LA TOURAINE 30. julija 1908. LA SAVOIE 3. sept. 1908.
LA SAVOIE 6. avg. 1908. LA PROVENCE 10. sept. 1908.
La Bretagne 13. avg. 1908. LA LORRAINE 17. sept. 1908.
POSEBNA PLOVITRA.
Parnik "Florida" odpluje dne 18. julija 1908 v Havre.
ČAMO ZA POTNIKE DRUGEGA IN TRETJEGA RAZREDA:
Cena drugega razreda do Havre: \$55.00 in višja.
Parnika s svedo znanomovani imajo po dva vikala.
M. W. Kozminski, generalni agent za zapad.
71 Dearborn St., Chicago.
BOJAKI, NAROČIL JE SE NA "GLAS NARODA" NAJBRŽJI IN
RAJNEJŠI DNEVNIKI

Cenik knjig,
katere se dobe v zalogi
Frank Sakser Co.,
109 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.
MOLITVENIKI.
DUŠNA PAŠA (spisal škof Fr. Ba-
raga,) platno, rudeča obreza 75c.,
broširana 60c.
JEZUS IN MARIJA, vezano v slono-
kost \$1.50, fino vezano v usnje
\$2.00, vezano v platno 75c.
KLJUČ NEBEŠKIH VRAT, vezano
v slonokost \$1.50.
MALI DUHOVNI ZAKLAD, šagrin,
zlata obreza 90c.
NEBEŠKE ISKRICE, vezano v plat-
no 50c.
OTROŠKA POBOŽNOST, 25c.
RAJSKI GLASOVI, 40c.
SKRBI ZA DUŠO, zlata obreza 80c.,
fino vezano \$1.75.
SRCE JEZUSOVO, vez. 60c.
SV. ROŽNI VENEC, vez. \$1.00.
SV. URA, zlata obreza, fino vezano
\$2.00.
VRTEC NEBEŠKI, platno 70c., slo-
nokost imit. \$1.50.
—
UČNE KNJIGE.
ABECEDNIK NEMŠKI, vezan 20c.
AHNOV NEMŠKO - ANGLEŠKI
TOLMAČ, 50c.
ANGLEŠCINA BREZ UČITELJA,
40c.
ČETRTO BERILO, 40c.
Dimnik: BESEDNIAK SLOVEN-
SKEGA IN NEMŠKEGA JEZI-
KA, 90c.
EVANGELIJ, vezan 50c.
GRUNDRISSE DER SLOVENI-
SCHEN SPRACHE, vezan \$1.25.
HRVATSKO - ANGLEŠKI RAZ-
GOVORI, veliki 40c. mali 30c.
KATEKIZEM mali 15c., veliki 40c.
NAVODILO ZA SPISOVANJE
RAZNIH PISEM, nevez. 75c.
PODUK SLOVENCEM ki se hočejo
naseliti v Ameriki, 30c.
PRVA NEMŠKA VADNICA, 35c.
ROČNI SLOVENSKE - NEMŠKI
SLOVAR 40c.
SLOVAR SLOVENSKE - NEMŠKI
Janežič-Bartel, fino vezan \$3.00.
SLOVAR NEMŠKO - SLOVENSKE
Janežič-Bartel nova izdaja, fino ve-
zan \$3.00.
SLOVARČEK PRIUČITI SE NEM-
ŠČINE BREZ UČITELJA 40c.
SLOVENSKA KUCHARICA, Plei-
weiss, \$1.80.
STRETNJA KUCHARICA, broširo ano
80c.
SPISOVNIK LJUBAVNIH IN ŽE-
NITOVANJSKIH PISEM 25c.
"OSLOJINI LISTI 20c.
ZBIRKA LJUBAVNIH IN SNUBIL-
NIH PISEM 30c.
ZGODBE SV. PISMA ZA NIŽJE
RAZREDE LJUDSKIH ŠOL 30c.
ZABAVNE IN RAZNE DRUGE
KNJIGE.
ALADIN S ČAROBNO SVETILNI-
CO 10c.
ANDREJ HOFER 20c.
AVSTRIJSKI JUNAKI, vez. 90c.,
nevez. 70c.
BELGRAJSKI BISER 15c.
BENEŠKA VEDEŽVALKA 20c.
LOŽIČNI DAROVI, 15c.
BUCEK V STRAHU, 35c.
BURSKA VOJSKA 30c.
CERKVIKA NA SKALI, 15c.
CESAR FRAN JOSIP, 20c.
CESARICA ELIZABETA, 15c.
CIGANOVA OSVETA, 20c.
CVETINA BOROGRajsKA, 20c.
CVETKE, 20c.
ČAS JE ZLATO, 20c.
DAMA S KAMELJAMI, \$1.00.
DARINKA, MALA ČRNOGORKA,
20c.
DETELJICA, življenje treh kranj-
skih bratov, francoskih vojakov,
20c.
DOMA IN NA TUJEM, 20c.
DVE ČUDOPOLNI PRAVLJICI,
20c.
ENO LETO MED INDIJANCI, 20c.
ERAZEM PREDJAMSKI, 15c.
ERI, 20c.
EVSTAHJA, 15c.
FABIOLA, 60c.
GENERAL LAUDON, 25c.
GEORGE STEPHENSON, oče želez-
nic, 40c.
GODČEVSKI KATEKIZEM, 20c.
GOLOBČEK IN KANARČEK, 15c.
GOZDOVNIK, 2 zvezka skupaj 70c.
GROF RADECKI, 20c.
HIRLANDA, 20c.
IVAN RESNICOLJUB, 20c.
IZANAMI, mala Japonka, 20c.
IZDAJALCA DOMOVINE, 20c.
IZGUBLJENA SREČA, 20c.
IZIDOR, pobočni kmet, 20c.
IZLET V CARIGRAD, 40c.
JAROMIL, 20c.
JURČICEVI SPISI, 11 zvezkov,
umetno vezano, vsak zvezek \$1.00.
KAKO JE IZGINIL GOZD, 20c.
KAKO POSTANEMO STARI, 40c.
KAR BOG STORI JE VSE PRAV,
40c.
OPOMBA. Naročilem je prilika danarstva vrednost bodisi v gotovini
bodisi nakametil ali poštne znamke. Poštšina je pri vsak teh cenah
in višja.

Tukaj živim bratom Slovincem in Hrva-
tom, kakor potujočim rojakom, priporo-
čam svojo moderno gostilno, pod imenom
"Narodni Hotel", na 709 Broad St., eden
največjih hotelov v mestu.
Na čepu imam vedno svežepivo, najbolj-
še vrste whiskey, kakor naravnega doma
napravljenega vina in dobre smodke.
Na razpolago imam čez 25 urejenih sob-
za prenočitve. — Vzemem tudi rojake na
stanovanje. — Evropejska kuhinja!
Za obilen poset se priporočam udani
Božo Goljsovič, Johnstons, Pa.
—
NA PRODAJ
NARAVNA CALIFORNIJSKA VINA
Dobro črno in belo vino od 35 do
45 centov galona.
Staro belo ali črno vino 50 centov
galona.
Reebling 55 centov galona.
Kdor kupi manj kakor 28 galon
vina, mora sam posodo plačati.
Drobniki po \$2.50 galona.
Slivovica po \$3.00 galona.
Pri večjem naročilu dam popust.
Spoštovanjem
STEPHEN JAKŠE,
Crockett, Contra Costa Co., Cal.
NAZNANILO IN PRIPOROČILO.
Rojakom v Indianapolis, Ind., na-
znanjamo, da je za tamošnji okraj
naš zastopnik
Mr. ALOJZIJ RUDMAN,
2708 W. Walnut St., Indianapolis.
On pobira naročnino za "Glas Na-
roda" in posreduje vse druge posle
ter ga rojakom toplo priporočamo.
Frank Sakser Co.
NAZNANILO IN PRIPOROČILO.
Za Braddock, Pa., in okolico je naš
pooblaščen zastopnik
Mr. JOHN VARGA,
1005 Wood Way, Braddock, Pa.,
ki pobira naročnino za "Glas Na-
roda" in knjige, vsled česar ga roja-
kom najtopleje priporočamo.
Upravištvo "Glas Naroda".
NAZNANILO IN PRIPOROČILO.
Cenjenim rojakom v Pittsburghu,
Pa., in okolici naznanjamo, da je za
tamošnji okraj pooblaščen g.
IGNACIJ PODVASNIK,
159 Long Alley, Pittsburg, Pa.,
pobirati naročnino za "Glas Na-
roda" in ga cenjenim naročnikom toplo
priporočamo.
S spoštovanjem
FRANK SAKSER CO.
—
Slovincem in Hrvatom pri-
poročam svoj
SALOON
v obilen poset. Točim vedno
sveže pivo, dobra
vina in whiskey ter
imam v zalogi zelo fine
smodke.
Rojakom pošiljam denar-
je v staro domovino
hitro in poceni.
Pobiram naročnino za "Glas
Naroda". V zvezi sem s gg.
Frank Sakser Co. v New Yorku.
Z veselostovanjem
Ivan Govže,
Ely, Minn.
—
Ako hočeš dobro postrežbo
z mesom in grocerijo,
tako se obrni na
Martin Geršiča,
301-303 E. Northern Ave.,
Pueblo, Colo.
Tudi naznanjam, da imam
v zalogi vsakovrstno suho
meso, namreč:
klobase, rebra, jezike,
šunke itd.
Govorim v vseh slovanskih
jezikih. Priporočim se st.
obilni obisk.